

Karin Krajčo Babinská

Tsunami

Tsunami

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Karin Krajčo Babinská

Tsunami – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Karin Krajčo Babinská

Tsunami

© Karin Krajčo Babinská, c/o Independent Richmond Production, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-264-4399-5

ISBN e-knihy 978-80-264-4410-7 (1. zveřejnění, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-264-4411-4 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-264-4409-1 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

Vzpomínky jsou jako vlny,
stále se k nám vrací.

I. ČÁST

Sobota 29. 2. 2020

Zprudka se nadechne a otevře oči. Zírá před sebe, pohled třestí do tmy, plíce rychle pumpují vzduch. Byl to jen sen, uvědomuje si, jeden z těch, co se jí vracejí už léta a stahují ji zpátky do minulosti, nutí ji stále dokola prožívat okamžiky, na které by nejraději zapomněla. Vzpomínky jsou jako vlny, nepřestávají na ni dorážet. A čím víc je přes den zahání, s o to větší razancí pak zaútočí v noci a vtáhnou ji do sebe, jako by čas přestal existovat a její mladší já znovu stálo před rozhodnutím, zda podat pomocnou ruku.

Ema se vysouká z postele a roztáhne závěsy. Venku teprve svítá, přestože se malá ručička hodin stojících na nočním stolku dotkla sedmičky už před pár minutami.

Rozmrzele se poškrábe na zápěstí, je sobota, mohla spát déle. Ale co! Aspoň stihne všechno připravit na zítřejší oslavu. Zbytečně doufala, že se jí vyhne, Milan trval na svém. „Narozeniny se musí slavit,“ opakoval neoblomně při sebemenším protestu, „a ty kulatý obzvlášť.“

Pokrčila rameny, nechtěla se hádat, věděla, že nevyhraje, marně s ním o tom diskutovala už několik týdnů.

„Jo, a pozval jsem i Ludvíka, když už se sejdem všichni. Tak snad ho neodvolají k nějakému případu. Kladl jsem mu na srdce, že

mrtvoly tu budou pořád, ale šedesátku má jeho švagrová jen jednou za život!“

„Tak jo,“ dokročila k němu a objala ho, věděla, že ho to zaručeně umlčí. Lidský dotyk ho vždycky zahnal do ulity, zákon akce a reakce. Bylo to tak od chvíle, kdy ho poznala. Jeho nejistota z intimity, ta plachost, kterou dokázala vyvolat pohlazením či pouhým uchopením za ruku, jí tehdy, když se seznámili, přišla přitažlivá. To, co by si jiní muži hned a bez rozmyšlení vzali, mu musela nutit. Bojovala o každý dotyk v naivní představě, že ho polapí, že ho vytáhne ven z jeho úkrytu, že spolu překonají všechny bariéry. Postupem času si ale uvědomila, že se jí to daří pouze tehdy, když se ho zmocní sexuální touha a rozmnožovací pud vyhraje nad pudem sebezáchovy. Jen během pohlavního aktu zapomínal, jak moc je mu fyzický kontakt nepříjemný.

Ema tiše pootevře dveře Milanovy ložnice a nakoukne dovnitř. Ještě spí, nikdy o víkendu nevstává před desátou. Peřina se na jeho tučném břiše klidně pohupuje, jak hlasitě oddechuje, ústa otevřená. Brýle má odložené na nočním stolku vedle hromádky rozečtených knih. Kéž by měla jeho spaní! Nevadí mu roztažené závěsy, a kdyby teď práskla dveřmi, nejspíš by se vůbec neprobudil. To ona potřebuje v noci absolutní tmu a ticho – a stejně nakonec přijdou ty sny a smetou její klid jako tsunami.

Když míjí dveře Julinčina pokoje, pokušení podívat se dovnitř tentokrát odolá. Dcera už by mohla být vzhůru, a to by spolu musely mluvit a ona by tak přišla o vzácnou chvilku klidu při své ranní kávě. Přišla by o svůj rituál.

Její oblíbený hrnek s modrými kvítky stojí dnem vzhůru neumytý v myčce, a tak jej rychle opláchne, udělá si do něj kávu, až po okraj ji dolije mandlovým mlékem a zabalená do deky se usadí do pohodlného křesla v zimní zahradě.

V ranním rozbřesku upíjí horký nápoj a čeká, až jí do žil vlije energii. Dívá se do zahrady třpytící se bílou jinovatkou. Všechny záhony na podzim přikryla chvojím, aby nepomrzly, a teď je na své konání náležitě pyšná. Tolik se u tahání těch těžkých větví nadřela, zatímco si Milan raději zamyšleně podtrhával věty v některé z právě rozečtených knih a nad jejím počínáním jen nechápavě kroutil hlavou. Každý rok tuto její činnost bojkotuje, nechápe, proč nenechá zahradu divoce růst, proč nedovolí přírodě, aby přirozeným výběrem zvolila, kdo přežije a kdo sem nepatří. Nerozumí její touze po dokonalosti. Ema si zhluboka vzdychne. Když ještě chodila do práce, byl to nejenom vrozený cit pro krásu a harmonii, ale i pedantská důslednost, čím si získávala zakázky a obdiv klientů. Patřila ke špičce mezi bytovými architekty, každému interiéru dokázala vdechnout osobitost. Ale jestli někde skutečně nechala kus své duše, bylo to v tomto domě a k němu přilehlé obrovské zahradě. Je to už přes třicet let, co si kousek za Prahou pořídili chátrající stavení, a ona z něj postupně vykřesala skvost do posledního detailu připomínající stavby z její milované Provence. Nic neponechala náhodě, všechno se opravilo a vyrobilo na míru přesně podle jejích představ. Pečlivě vybrala každý kus nábytku a i sebemenšímu předmětu puntičkářsky určila jeho místo.

„Mami!“ vytrhne Emu ze zamyšlení hlas její dcery. Julie stojí v pyžamu mezi dveřmi. Vypadá jako anděl, napadne Emu. Je štíhlá a éterická, světlounce hnědé vlasy se jí vlní až do půli zad a celá vzrušená září radostí. „Volala Adéla, že to nakonec stihnou dřív

a dorazí už dneska večer,“ rozeběhne se k matce a dřepne si vedle ní na podnožku. „Já se tak těším!“

Emě se mírně sevře žaludek.

„Máš radost?“ upírá na ni Julie zvědavě oči, když vycítí, jak ztuhla.

Ema se rychle vzpamatuje, políbí dceru na tvář, vstane a odnáší prázdný hrnek do kuchyně. „A jak je to možný? To jim přehodili let nebo co?“ V hlavě jí probleskne otázka, proč Adéla nezatelefonovala rovnou jí, ale vzápětí si uvědomí, že má ještě vypnutý mobil.

„Prý jedou autem.“

„Autem?“ otočí se překvapeně na dceru, „proboha proč?“

Julie pokrčí rameny a Emě dojde, že se nejspíš vůbec nezeptala. „Co si dáš ke snídani?“ převede hovor jinam.

„Nevím. A prý pro mě něco má,“ nemíní se Julie vzdát vzrušující debaty.

„Toust s máslem a marmeládou?“

„Já myslím, že mi zase přiveze něco skvělého na sebe.“

Emě dochází trpělivost. „Tak teď nevím, jestli se víc těšíš na ten dárek, nebo na svoji sestru!“

Julie zmlkne a sklopí oči, zamračí se. Ticho v kuchyni narušuje jen švitoření kanárka a skřípavý zvuk bidélek, to jak ptáček ve své kleci vesele poskakuje z houpačky na houpačku.

„Jez,“ pohladí ji máma konejšivě po hlavě a položí před ni talíř s jídlem. Je jí líto, že se neovládla a zase na dceru zvýšila hlas. Ve svých téměř patnácti letech je tak křehká! Ema si moc dobře všimla, že Julie poslední dobou tráví nejvíc času u svého koně, kterého má ustájeného v ani ne kilometr vzdálených stájích. Jezdí tam rovnou ze školy a domů se vrací až večer. Tvrdí, že si tam chodí odpočinout, že je toho na ni ve škole moc, ale Ema tuší, že za to spíš

může složité období dospívání a touha po samotě, ve které se člověk snaží lépe porozumět svému sílícímu já. Od nejtěplejšího dětství byla Julie přátelská, otevřená a veselá, schopná přitáhnout si pozornost všech kolem. V posledním roce se ale víc a víc stahuje do sebe a vůči jakékoliv Emině radě bývá obezřetná či přímo odmítavá.

„Půjdeš dneska za Luckym?“ pokusí se máma znovu rozpustit zbytečné napětí.

Julie se uvolní a usměje. „Vyčistím ho a trochu se projedu. Chtěla jsem tam jít později, ale půjdu hned,“ zvedne se od stolu a nedojedený toust nechá na talíři, „abych byla doma, až Adéla přijede.“ Znovu se jí po tváři rozlije široký úsměv.

Měla bych být šťastná, napadne Emu, když vidí, jak moc se Julie na sestru těší, dělí je dvacet šest let věkového rozdílu a setkají se nanejvýš jednou dvakrát do roka. Emě se opět stáhne žaludek. Musí přichystat Adéle pokoj, rozestlat a pořádně vyvětrat, vyluxovat a setřít prach. Vždyť tu naposledy spala víc jak před rokem, přijela tehdy na Vánoce a zdržela se až do Nového roku. Ten poslední Štědrý večer před dvěma měsíci ovšem poprvé trávili bez ní. Adéla se nemohla uvolnit z práce a ani teď až do poslední chvíle nevěděla, jestli stihne dorazit alespoň na matčinu oslavu.

Ema si vezme do koupelny pečlivě složenou hromádku oblečení, vysleče si noční košili a bleskově se osprchuje. Teplou vodu za pár okamžiků vystřídá studená a ona v duchu počítá do 120, než ledový proud vypne. Rychle se osuší a pohledem zavadí o svůj odraz v zrcadle. Celý život byla štíhlá, ale teď působí vyzáběle. Povolená suchá

kůže na ní visí a prsa připomínají dva vyfouklé měchy. Někde četla, že by se ženy v jejím věku měly obalit tukem. Ušklíbne se a rychle na sebe hodí triko. Neotevřená lahvička krému pro vysušenou pleť, kterou jí na Vánoce darovala Julie, zůstane stát bez povšimnutí na policiče pod zrcadlem.

Velkým kartáčem si pročešává vlasy. Jsou stále husté, nejspíš je to tím, že si je nebarví. Stříbrné prameny získávají každým dnem světlejší odstín, časem budou úplně bílé. Pevně je stáhne do culíku a ještě jednou se na sebe podívá do zrcadla. Tenká kůže jí jako pomáčkaný pergamen obepíná lebku. Tváře má propadlé. Jen oči jsou pořád stejné. Zelené kočičí oči s uhrančivým pohledem, lehounce šikmé, rámované dlouhými řasami. Obě dcery je po ní podědily, jsou znakem, co je všechny spojuje.

„Emo, Emo!“

Ranní klid končí. Hodí na sebe zbytek oblečení a spěchá zpátky do kuchyně, odkud se volání ozývá.

„Dobré ráno,“ vstoupí do místnosti a usměje se na tchyni. Stařenka ve svetříku zapnutém až ke krku sedí u stolu, záda má rovná, jako by jí nějaká neviditelná síla táhla ramena vzad. Před sebou na stole má odložený malý tranzistorák, ze kterého se nakřáple linou přidušené tóny.

„Postavím na čaj,“ nalévá Ema vodu do konvice a do hrnku hodí pytlík s voňavými lístky. Před tchyni položí talíř s makovým koláčkem, který žena rychle a v tichosti spořádá.

„Jak jste se vyspala?“

Stařenka se zamračí: „Celou noc mě žrali komáři. Málem jsem se udrbala.“

„Ale Naďo,“ pokusí se Ema o konejšivý tón, „v únoru přece komáři nejsou.“

Tchyně odfrkne a mávne rukou. Pak se na chvílku zamyslí. „Dáš mi něco ke snídani?“

„Teď jste dojedla,“ demonstrativně zvedá Ema talíř ze stolu a na jeho místo pokládá kouřící hrnek, „tady máte čaj.“

Nada si ji nedůvěřivě prohlíží. „Čaj! To přece není žádný jídlo. Já mám hlad.“

Ema stiskne rty a beze slova podá tchyni další koláč.

„No vidíš,“ brblá žena a našťvaně si měří snachu pohledem.

Ta se natáhne po horkém čaji. „Raději vám ho vychladím,“ napultí do dřezu ledovou vodu a hrnek do ní vloží.

„Ani se mě nezeptáš, jak jsem se vyspala?“ zeptá se tchyně.

„Jak jste se vyspala?“

„Ale dobře,“ mávne rukou stařenka. „Ten čaj už jsem si vypila.“ hledá pohledem hrnek po kuchyni a Emě dojde, že dnešní den bude patřit k těm horším.

Otevře okno dokořán a rozhlédne se. Pokojík je uklizený. Na policích jsou seřazené učebnice z vysoké školy a knihy pojednávající převážně o malířství, na zdech visí černobílé kresby i barevné malby ještě z dob studií. Rtěnky a nemnoho dalších líčidel se omluvně krčí na toaletním stolku, jako by věděly, že už jsou dávno žluklé a k nepoužití, a několik prstýnků a řetízků se povaluje na zdobeném tácku hned vedle nich. Opuštění plyšáci se jako upomínka na ztracené dětství mačkají v barevném boxu stojícím na tyrkysové komodě, v jejichž šuplících je teď prázdnost, spodní prádlo i ponožky zmizely, jen někde zbyla pohozená drobnost se mýdla, která mají zahnat pach zatuchliny.

Ema chvilku bezradně stojí a stesk po Adéle ji zasáhne tak silně, že se není schopna pohnout. Na první pohled tu všechno zůstalo přesně tak, jako když dcera před lety odjela za prací do Francie, do Provence, kterou obě vždycky milovaly, a tehdejší zakázka přešla v další a ta pak zase v jinou, až se pobyt protáhl už na čtrnáct let. Ema ale moc dobře ví, že to nebyla touha po zkušenostech, co tehdy hnalo Adélu tak daleko od domova, že to byl zkrátka útěk. Všechny fotografie, které předtím hustě rámovaly dceřino velké zrcadlo na zdi, našla tenkrát roztrhané v popelnici. A na většině z nich byl on. On. Kdepak, nebyl to útěk, ale záchrana. Emě se najednou sevře srdce, pocit viny je mnohem silnější než stesk.

Znovu si vybaví Adélu na uzavřeném oddělení psychiatrické kliniky. Seděla tenkrát v návštěvní místnosti s pár stolky, židlemi a žlutým linem na podlaze. Ve světle zářivek vypadala odevzdaně, ruce spuštěné podél těla, tmavě hnědé vlasy jí zplihle ležely na ramenou. „Já chci domů,“ špitla, oči pod hustou ofinou klopila k zemi.

Ema ji k sobě pevně přitiskla. Chtěla ji držet a už nikdy nepustit, dala by všechno za to, aby celá ta hrůza zmizela. Před dvěma dny u ní s Milanem proseděli celou noc, když tvrdě spala na jednotce intenzivní péče. Modlili se, aby laboratorní testy neprokázaly, že jí to spolykané množství prášků trvale poškodilo játra. Její holčička se chtěla zabít. „Můžu za to já,“ opakovala si Ema v duchu stále dokola, „to já bych si zasloužila zemřít.“ Objala svou dceru ještě pevněji a pak sotva slyšitelně zašeptala: „Promiň.“

Emu vytrhne ze vzpomínek chlad deroucí se do pokoje otevřeným oknem. Otře se a okenice zavře. Prachovkou začne rychle a systematicky otírat každý povrch a koberec u postele luxuje tak důkladně, jako by na jeho čistotě závisel její život.

Přestože se probudil už po deváté, stále leží v posteli a užívá si, že je víkend. Nemusí hned vstát a spěchat do práce a mezi lidi. Z hromádky na nočním stolku si nejprve vybere publikaci zabývající se rozporem mezi evolucí a stvořením, kterou vzápětí vystřídá knihou věnující se politice a ekonomice Irské republiky v letech 2008–2014. Po chvíli ale odloží i tu a sáhne po severské detektivce svého oblíbeného autora. Dneska má chuť lenořit.

Posledních pár měsíců intenzivně vnímá, jak začíná být unavený, jak se energie jeho života mění z divoké řeky na klokotající potůček, a několikrát dokonce přemýšlel i o tom, že by ve svých osmašedesáti letech konečně odešel do důchodu. Jenže představa, že by opustil svou milovanou tiskárnu, kterou během pětadvaceti let, co ji vlastní, vytáhl až na samotný vrchol, ho vyloženě děsí. Nevěří tomu, že by se našel někdo další, kdo by byl stejně jako on posedlý touhou zkoušet nové technologie a neustále investovat do modernějších tiskařských strojů, a to vše s jediným cílem, aby u nich vyrobené knihy byly opečované do těch nejmenších detailů. Má strach, aby spolu s jeho odchodem nezmizelo i všechno, o co půl života usiloval.

Milan zaslechne monotónní hučení luxu nesoucí se k němu z útrob domu a zadívá se na svítící displej budíku. Aspoň

o víkendu by nemusela uklízet! Určitě by se obhajovala tím, že jí nic jiného nezbývá, když zorganizoval na zítřek oslavu, o kterou ona ani nestála. A tak se musí snažit, aby bylo všechno perfektní; uspořádané, vyleštěné a vyprané a stoly aby se prohýbaly pod čerstvě připraveným jídlem. Často se ptal sám sebe, kam se ztratila ta stará Ema, kterou před mnoha lety poznal? Kdy přesně zmizela ta nezávislá, sebevědomá a tvůrčí žena žijící hlavně svou profesí? S příchodem Julie? Nebo s odchodem Adély? Nebo se to stalo tenkrát? Když se ona sama, jak často říkával, podruhé narodila?

Zvuk vysavače utichne a za chvíli Milan slyší rychlé kroky a praskání dveří. A pak už se domem rozléhá: „Nado? Nado? Nado!“

Už zase, proletí mu hlavou a našťavaně skopne deku. Vyjde z ložnice a div se nesrazí s Emou, která ve spěchu právě míjí jeho dveře.

„Obleču se a jdu ti pomoci,“ řekne Milan zamračeně a zmizí zpátky v pokoji. Proč musí tohle pořád řešit? Nesčetněkrát svou ženu přesvědčoval, že už je čas umístit jeho matku někam, kde bude pod neustálým dozorem. Kdy už si Ema konečně uvědomí vážnost celé situace a přestane si hrát na milosrdnou samaritánku?

Když vyjde před dům, Ema už netrpělivě přešlapuje u branky, a jakmile ho uvidí, hned spustí: „Zahradu jsem oběhla, ve stodole ani ve skleníku není.“

„Nechceš si vzít aspoň něco na hlavu?“ zeptá se jí, i když ví, že jeho otázku přejde bez odpovědi. Nemá na sobě ani gram tuku, je zimomřivá a přitom se neobleče. Hodila na sebe jen teplý svetr a teď tu stojí prostovlasá a oči jí divoce planou. To on se nabalil do svetru a pěřové bundy, na řídnoucí vlasy si narazil čepici, kolem krku

omotal šálu a ruce schoval do teplých palčáků. Rozhodně se nechce nastydnout.

Ema jen mávne rukou a vyjde na cestu. Rozhlíží se na obě strany a zvažuje, kterým směrem se dát.

„Já bych šel ke stájím,“ rozhodne Milan a vydá se doprava. „Možná tam hledá Julii jako posledně.“ Na to, jestli už je dcera u koní, se ani neptá, nepochybuje, že Julii zvuk vysavače dávno vyhnal z domu.

Ema energicky natahuje nohy, dlouhými kroky manžela rychle dožene, pohled má zabodnutý do země: „Seděla v kuchyni, poslouchala ten svůj tranzistorák, a než jsem vyluxovala u Adélky, byla pryč. Nemohl bys trochu zrychlit?“ přidá ještě víc a nechá muže za sebou.

Když konečně dojdou do stájí, Milan cítí, jak mu po zádech stékají pramínky potu.

„Nechceš si aspoň rozepnout tu bundu?“ kroutí Ema hlavou při pohledu na jeho brunátný obličej.

„To by mě akorát tak ofouklo.“

„Tak abys akorát tak nedostal infarkt,“ neodpustí si manželka sarkastickou poznámku, zatímco on tu svoji o tom, kdo ho asi k tomu infarktu jednou dožene, raději spolkne.

Rychle projdou celý areál. Ve výběhu ani na jízdně nikoho nevidí, kruhovka i hala jsou také prázdné, a tak zamíří k boxům, kde překvapeně zjistí, že Juliin kůň stojí na svém místě a spokojeně spásá seno.

„Julie už odešla?“ houkne Ema na staršího muže, který v jiném z boxů na opačné straně stáje právě kydá hnůj.

Ten pokrčí rameny, aniž by přerušil práci. „Já ji dneska vůbec neviděl.“

„A šla sem vůbec?“ zadívá se Milan tázavě na manželku.

Ema si zaraženě kouše rty.

„A nemotala se tady taková stará paní?“ zavolá ještě Milan na zřízence.

Muž konečně přeruší práci a otráveně si zapálí cigaretu. „Jsem tu od rána a nikoho jsem tady kromě koňů a jejich hoven neviděl.“

Spěchají zpátky domů a ani jeden nepromluví. V Milanovi vře krev. Že si sám zapomněl doma mobil, je celkem pochopitelné, když spěchal jako blázen, aby manželce pomohl v pátrání. Ale že ho s sebou nemá ani ona? A ještě se mračí, jako by to celé byla jeho vina?

Dovnitř nejde, je mu nesnesitelné vedro, a tak raději čeká před domem. Rukavice narve do kapes a povolí si šálu. Jenom trochu, aby mu studený vzduch nevlezl na uzliny.

„Mám tu vzkaz od Prokopů,“ mává Ema vítězoslavně telefonem nad hlavou, „že je babička u nich.“

„No bezva. A nenašli náhodou i Julii?“ ironii v hlase nemíní skrývat.

„Už jí volám,“ přikládá Ema mobil k uchu a hned vzápětí se překvapeně podívá na displej. „Ona mi to típla.“ Chce vytočit číslo znovu, ale zastaví ji pípnutí oznamující právě příchozí zprávu. „Prý sedí na koni a nemůže mluvit. Že zavolá později. No chápeš to?“ upírá na něj oči a on v nich vidí tolik výčitek, vzteku a zklamání, že ho na chvílku napadne, jestli by neměl dceru varovat.

Nada sedí u Prokopových v kuchyni a spokojeně se cpe rohlíkem s marmeládou. Sousedé kolem ní úslužně krouží, jako by jejich

přehnaná péče měla vynahradit skutečnost, že se o Prokopova otce už mnoho let starají v pečovatelském domě, přestože je zcela zdravý a soběstačný.

Milan s Emou stojí rozpačitě mezi dveřmi, za normálních okolností by Ema k sousedům nikdy nevkočila.

„Prý jste jí zapomněli dát snídani,“ mrkne na ně Prokop přátelsky, ale jeho přivřené oči nejsou s to skrýt podezřívavý pohled.

„No jo, měli byste zavolat sociálku,“ zabrblá Milan a udělá pár kroků do místnosti.

Před babičkou přistane plný talíř zlatavých placek. „Uděla jsem ještě lívance,“ pronese bodře Prokopová a hned vyskládá na stůl další druhy marmelády i čokoládovou polevu. „Dáte si taky?“ usměje se na Emu.

Ta odmítavě zakrouť hlavou.

„Tak maminko,“ vezme Milan stařenku jemně v podpaží, aby jí pomohl vstát, „půjdemo.“

„Snad mě necháš nasnídat,“ vyškubne se mu babička podrážděně a vybere si z hromady největší lívanec.

„Už jste toho sladkýho měla dneska dost,“ ozve se příkře Ema, „víte, že vám nedělá dobře. Doma jste snědla dva koláče.“

„Tak to těžko,“ mávne rukou tchyně, ani se na ni nepodívá.

„A kam vy to dáváte?“ snaží se Prokopová odlehčit napětí a podává stařence nůž k namazání, „je vás sotva vidět. Já sníst dva koláče,“ zasměje se a poplácá si břicho, které se jí otřásá smíchem.

„Žádný koláče jsem neměla,“ trvá na svém Naďa, „vymýšlí si, pořád si jenom vymýšlí,“ ukáže bradou na Emu a konečně se na ni i podívá.

Milan vidí, jak jeho žena ztuhla. Zná ji, teď buď vybuchne, nebo odejde.

„Půjdu se podívat po tý Julii,“ vyšle k němu prázdný pohled a je pryč. Bouchnutí domovních dveří rezonuje prostorem jako vykřičník.

„Aspoň o jedno děcko se stará,“ mrmlá si dál stařenka. Pak přivře oči a zadívá se na Prokopovou. „To první chtěla zabít. Víte to? Ještě když bylo v břiše.“

Prokopová se nervózně usměje, Prokop stočí pohled k zemi.

Milan znovu chytne matku za rameno: „Jdeme domů.“

„Pamatuju si to úplně přesně, jako by to bylo dneska. A přitom to je,“ zadívá se překvapeně na syna, „přes čtyřicet let?“

„Mami, jdeme!“

„Copak ty si to nepamatuješ?“

Samozřejmě že si to pamatuje. Mnohokrát přemýšlel, jak jiné by všechno bylo, kdyby se jim tehdy podařilo, o co usilovali. Vzpomíná si na Emu, tak mladou a krásnou, jak proti němu tenkrát seděla v jeho kanceláři, v administrativní části tiskařského závodu, kde už dva roky pracoval jako ekonom, a usedavě brečela. Nedivil se jí. Prvním rokem studovala vysokou školu a mateřství ji vzdalovalo od snu stát se významnou architektkou. A přestože byl o celých osm let starší než ona, zdálo se, že strach z rodičovství mají oba stejný. Nebyl připravený na to, stát se otcem! Požádal proto o pomoc svou matku, ta ale všechno smetla rychlým soudem a Emu nazvala courou.

„Kurvit se před svatbou!“ šeptala vztekle, když v kuchyni nakládala okurky do přesně vyrovnaných zavařovacích sklenic. „Cos čekal?“ zadívala se na Milana, rty stažené do úzké linky. „Teď si ji budeš muset vzít. O svoje děcko se musíš postarat. Nebudeš převít jako váš táta.“

Milan si zklamaně uvědomil, že to možná neměl matce říkat. Přesto to ještě nevzdával a požádal ji, jestli by se za ně nepřimluvila u známé, která v té době seděla v potratové komisi.

Zarazila se uprostřed pohybu. „Ona to chce zabít?“ proložila pauzou každé slovo a její zhnusení bylo skoro hmatatelné.

Měl říct, že se tak rozhodli oba. Že je to jejich společná volba, protože jiné východisko nenašli. Místo toho ale jen tiše přikývl.

„Tak na to ať zapomene. Musilová je slušná ženská, o nic takového jí říkat nebudu. Sedí v té pitomý komisi, aby takovým věcem zabránila.“

Zbytečné bylo jeho ujišťování, že Ema nikomu nepoví, kdo je otcem dítěte. Matka trvala na svém a její věta: „Co by tomu řekli lidi?“ nad nimi visela jako pohroma.

„Chtěla to zabít,“ klepe si Naďa na břicho a její hlas vtahuje Milana zpět do kuchyně u Prokopů, „prosila mě tenkrát, aby to moje známá zařídila u potratové komise. Taková hanba!“

„Tak to by stačilo!“ vytáhne Milan nekompromisně stařenku od stolu a dostrká ji do předsíně, kde na věšáku marně hledá její kabát.

Za okamžik za nimi přichvátá i Prokopová. „Klidně si ji půjčte,“ podává mu teplou bundu, „však mi ji vrátíte. No ne? Vyběhla, chudinka, úplně nalehko.“

Aspoň že není v pyžamu, honí se Milanovi hlavou, když pohledem utkví na matčiných holých nohou nazutých jen v bačkorách.

„A Ema nejde?“ rozhlíží se zmateně stařenka po předsíni.

„Ema už dávno odešla, maminko.“

„Aha. Že se ani nerozloučila.“

Prokopová ho počastuje lítostivým pohledem a otevře jim dveře. „Tak na shledanou,“ podává Nadě plastovou krabičku, „tady máte zbytek těch lívanců.“

„Jé. Vy jste pekla?“ rozzáří se Naďa, „děkuju. Ta jeho,“ kývne směrem k synovi, „mi nikdy ráno neupeče.“

„Lívance se nepečou,“ snaží se Milan vytlačit matku ze dveří, „peče se třeba buchta a tu Ema dělá každou neděli. Nebo dort. A to mi připomíná, že musíme nějaký pořádit na tu zítřejší oslavu.“

„A copak slavíte?“ ptá se zvědavě Prokopová.

„Ema má šedesátiny,“ zavolá Milan už z půli cesty k brance. Podpírá matku a rychle s ní míří k jejich domu, který s Prokopovými těsně sousedí. Naštěstí mají velkou zahradu, jinak by jim sousedka zaručeně od rána do večera civěla do baráku a hlídala každý jejich krok. Tyhle ženské nesnáší. Skrývají se za záclonou a celé dny kontrolují okolí, aby jim nic neuteklo, zvědavě sledují životy ostatních lidí. Milan si odfrkne a nenápadně se otočí. Odhadl to přesně. Prokopová stále stojí na zápraží a nespouští z nich oči a on si je naprosto jistý, že už za pár hodin budou všichni v okolí vědět, jak jim zachránila babičku.

Když konečně odvede matku do pokoje a schváceně se zhrouť na pohovku, uslyší bouchnutí domovních dveří. Z predsíně se k němu nese změť ženských hlasů, žádné veselé štěbetání, ale strohé úsečné věty. Ema se vrátila i s Julií. Hlavně už nic neřešit! Má toho od rána až nad hlavu, a to si myslel, že si dnes odpočine. Jako by to v tom bláznivém ženském světě, co ho už tolik let obklopuje, bylo někdy možné.

Chvilí předtím, než Ema vstoupí do místnosti, zapne Milan rychle gramofon a na uši si nasadí obrovská sluchátka. Harmonické

tóny okamžitě zklidní jeho vnitřní rozechvění, hudba ho stejně jako knihy unáší daleko od starostí i stresů tohoto světa.

Ema se před ním netrpělivě zastaví a vpíjí se do něj pohledem. Jemu se ale nechce přerušit tu nádhernou melodii. Usmívá se na ni a přes hudbu hrající mu v uších mluví o poznání hlasitěji, než je třeba. „Nádherný poslech,“ naznačí rukama pohyb, jako by byl dirigentem velkého orchestru, „měla by sis to někdy vyzkoušet.“ Kolikrát jí to už nabízel? Přesvědčený, že by hudba udělala Emě stejně dobře jako jemu. Třeba by ji zbavila nervozity, toho věčného neklidu, co z ní už léta cítí. Ona ale jeho nabídky sverepě odmítá a on moc dobře ví, že se na něj stále zlobí za to, kolik ho to celé stálo. Vždycky toužil po skvělém hi-fi, ale až vloni se odhodlal investovat peníze i čas, aby dal dohromady dokonalou sestavu CD přehrávače, gramofonu, předzesilovače i zesilovače, vše propojené zlatými kabely a korunované dokonalými sluchátky, která si pořídil namísto reprobeden. Po těch sice také roky toužil, ale dobře si uvědomoval, že by se v tomto domě klidného a svobodného poslechu nikdy nedočkal.

Ema mu netrpělivě stáhne sluchátka z uší. Sice jemně, ale i tak naruší jeho osobní prostor, nutí ho dělat, co zrovna nechce, vnučuje mu svou vůli. Nemá to rád, zamračí se, krátká chvíle pohody je pryč.

„Prý nechápe, že jsme ji neviděli,“ syje ze sebe Ema rychlostí kulometu, „že se nejspíš zrovna převlíkala v sedlovně a že ten stájník je idiot.“

Milan se pokusí o úsměv. „No vidíš. Záhada vyřešena,“ nasadí si znovu sluchátka, ale ona z něj nespouští oči. Už zase udělal něco špatně.

Natáhne se k němu a znovu mu nadzvedne jedno sluchátko, aby mu oznámila, že Adéla přijede už dnes. Milana ta zpráva naplní

radostí. Starší dcera mu chybí, nikdy se nesmířil s tím, že se odstěhovala tak daleko. Jen s ní může dlouze diskutovat o milovaných knihách. Už jako malá u něj často sedávala a celé hodiny si společně četli. Každý hbitě obracel stránky právě rozečtené knihy a chvátil ke konci příběhu, aby pak o něm tomu druhému nadšeně vyprávěl. Jen s ní ale může i dlouze mlčet, a přesto jim je spolu vždycky dobře. Adélka je zkrátka po něm, je prostě jeho!

A pak mu Ema ještě naposledy zakřičí do ucha: „Lže!“

„Kdo?“

„Julie. Určitě lže.“

3

ADÉLA

„Mami, já mám hlad,“ ozve se ze zadního sedadla hned v Rozvadově, sotva přejedou hranice. A přestože by Adéla za normálních okolností odmítla stavět kvůli jídlu, když před malou chvílí svačili, teď jí dceřina žádost přijde vhod. Navigace ukazuje, že v Praze budou za necelé dvě hodiny, a ona cítí, jak nutně potřebuje nabrat vzduch do stažených plic. Otočí se na Roberta, který sedí na sedadle spolujezdce a snaží se v rádiu naladit stanici, kde zrovna nevysílají reklamy. „Já mám vlastně taky hlad,“ pronese částečně i pro sebe a pak energicky poklepe na volant. „Tak jo,“ mluví, jako by organizovala dětský zájezd, „zastavíme v Plzni, najíme se a pak se tam trochu projdeme. Aspoň se protáhnou,“ demonstrativně se prohne v zádech a zahýbe hlavou ze strany na stranu, až se ozve dvojí výrazné lupnutí.

„Půjdeme na exkurzi do pivovaru?“ odpoví škádlivě Robert a hned se otočí k zadnímu sedadlu. „Dáme si pivo? Co, Céline? Aspoň my dva, když máma řídí?“

„Jo!“ zakřičí nadšeně holčička a hlavou kývá tak zprudka, až jí hnědé copy hopsají na ramenou.

Adéla se na ni otočí a zamračí se.

Céline se také zamračí. „Vlastně ne! Já pivo ještě nesmím,“ vysouká ze sebe češtinou se znatelným francouzským přízvukem.

„Ale prosím tě,“ pokračuje Robert, aniž si všiml předchozí zamračené výměny, „český pivo by ti mamka určitě dovolila ochutnat. To není pivo, ale lék. Vitamín B. Když jsem byl malý, vždycky jsem upíjel pěnu. Co?“ dloubne do Adély, mrkne na ni a začne hlasitě zpívat spolu se zpěvákem z rádia, jen oproti originálu jednotlivé tóny legračně vyrazí a protahuje. Célinin dětský smích zaplní celé auto.

Adéla zakroucí hlavou. Hrudník se jí změní ve svěrací kazajku, nervy má napnuté k prasknutí. Už si ani nepamatuje, kdy si naposledy užívala milosrdného ticha. Je jí jednačtyřicet a někdy se cítí k smrti unavená. Podívá se do zpětného zrcátka a zahlédne v něm svou tvář. Na čele i kolem očí se jí rýsují drobné vrásky, pleť pomalu ztrácí jas. Aspoň že tmavě hnědé vlasy má pořád stejně krásné, splývají jí podél tváře jako lesklý závoj a zatím si v nich nenašla ani jedno šedivé vlákno. Sklouzne očima na svá stehna. Pokolikáté už odsunula svůj plán, že začne cvičit? Že konečně zvítězí nad svým rozkydým oplácaným tělem? Zabodne pohled daleko před sebe a snaží se soustředit jen na jízdu, na ubíhající pruhy i svodidla dálnice, na auta, která míjí a nechává za sebou. Chce vytěsnit nejen všechny zvuky, ale i myšlenky. Docházejí jí síly, už osmý den sedí za volantem, a i když cestu prokládají dlouhými zastávkami, stejně je celá rozlámaná. Místo aby letěli letadlem, rozhodli se, že vezmou auto a dokončí tím Robertovu cestu, kterou započal už před půl rokem, ale kvůli ní ji zatím nedokončil. Z Avignonu se vydali ku Praze dlouhým okruhem přes Aix-en-Provence, Marseille, Toulon, Saint-Tropéz, Cannes, Nice, Monako až do italského Sanrema. Jeden den odpočívali u jezera Como a pak se po poslední zastávce v Mnichově rozjeli dneska ráno rovnou do Čech. A ona si během snídaně uvědomila, že vydat se na tuto cestu byl rozhodně špatný nápad. Všechny pochyby o jejich vztahu, co už v sobě nosí několik

dlouhých týdnů, se v těch posledních dnech jen vystupňovaly. Nemůže se zbavit pocitu, že si Robert rozumí mnohem víc s její dcerou než s ní. Samozřejmě je šťastná, že se ti dva k sobě tak mají, koneckonců on po dětech vždycky toužil a žádné vlastní nemá. Jenomže jí víc a víc připadá, jako by proti ní během této cesty uzavřeli tajné spojenectví a jen si ji neustále za všechno dobírali. Nestačí, že je vozí z místa na místo a o oba se stará, musí být navíc za tu jedinou přísnou, co se snaží vrátit chování malé Céline do rozumných mezí. Když ji upozorní, že zapomněla pozdravit, protáhnou na sebe ti dva obličej a naschvál vyrazí pozdrav tak hlasitě, až se všichni otočí. A když jindy zapomene dcera poděkovat, jenom se pak hloupě chichotá, protože on ji kárá jen naoko, u toho hraje přehnaně přísného a dělá trapné grimasy. Kdykoliv jim malá skočí do řeči a ona ji zabrzdí, aby nejdřív nechala domluvit dospěle, Robert jí hned začne naslouchat a odpovídat, i kdyby byla Adéla zrovna uprostřed věty. Má toho dost, už nemá sílu se hádat, a tak raději pošklebky za svými zády vůbec nevnímá. Než vyjeli, sliboval jí Robert romantický výlet, jenže nakonec během celé cesty neměli skoro žádný čas sami pro sebe. Jen v Cannes se jí v jednom hotelu na riviére podařilo pronajmout dva propojené pokoje, aby měli soukromí alespoň v noci. Otevřeli si spolu dobré víno a ona měla po dlouhé době pocit, že je pro něj zase důležitá. Povídali si, smáli se a oběma pití příjemně stoupalo do hlavy. Ležel na zádech a usmíval se na ni, šeptal, jak moc ji chce a aby si sundala kalhotky a posadila se mu na obličej. Bohatě by jí stačilo, kdyby ji pevně svíral v náručí a ona cítila, že ji má rád, ale nechtěla tu chvíli kazit, a tak udělala, o co ji požádal. Neuběhlo ovšem ani pár minut a ozvalo se zaťukání na dveře. Céline se zdál špatný sen a v cizím pokoji se sama bála. Proklouzla dovnitř, rychle se zachumlala mezi

dospělé a za chvíli už Adéla slyšela, jak její dcera spokojeně oddechuje doprovázená Robertovým pochrupáváním. Jen ona ještě dlouho civěla do stropu. Zklamaná a našťvaná.

Adéla odbočí na Plzeň a z hlavy ne a ne odehnat další hořkou vzpomínku na odpoledne u jezera Como. Na druhou chvíli, kdy byli s Robertem sami, protože Céline si chtěla kreslit v dětském koutku se sympatickou vychovatelkou.

Robert seděl v pokoji u balkónových dveří a skrze sklo sledoval vodní hladinu, která v pošmourném počasí nabrala šedivý nádech. Konec února byl chladný a nebe viselo nad jezerem jako baldachýn.

„V létě to tu musí být krásný,“ stoupla si za něj a ruce mu položila na ramena.

Zvedl k ní tvář a usmál se. „Mně se tu líbí i teď.“

„Přijde mi to takový smutný,“ vzdychla si.

Přitáhl ji k sobě a posadil si ji na klín. „Co ti je? Pořád se mračíš.“

„Asi jsem utahaná z toho řízení.“ Ucítila jeho ruku, jak se jí snaží prodrat pod kalhotky, a jemně se vykroutila. Neměla náladu na něžnosti, navíc ji nebavil pocit, že to teď dělá jenom kvůli ní.

„Copak?“ pokusil se ji marně zadržet a letmo se dotkl ústy jejího krku.

„Bolí mě záda.“

„Tak si dojde na masáž. Nechceš?“

Pokrčila rameny.

„Zavolám na recepci a domluví to.“

„Nechci mít od těch olejů mastný vlasy.“

„Tak si objednej hned potom kadeřníka a nech si je umýt a vyfoukat. Zasloužíš si to,“ hladil ji po ruce, „musíš toho mít až nad hlavu.“

Kývla a nechala ho, aby zavolal na recepci a všechno zařídil. „Měla by ses uvolnit,“ stáhl ji zpátky k sobě na klín, „míní řešit a víc si užívat. Život je krátký,“ šeptal jí do ucha a jeho ruka v kalhotkách dokončila, co předtím začala.

Když pak po masáži seděla před velkým zrcadlem a nechávala kadeřníka, aby jí rozčesával umyté vlasy, dorazil do salonu i Robert, aby zkontroloval, že vše probíhá podle plánu.

„Mám to jen vyfoukat, nebo budeme zastříhávat konečky?“ zeptal se potetovaný muž s dokonale upravenou bradkou a přitom zkoumal kvalitu jejich dlouhých vlasů. Měla je po matce husté a rovné, jako by je někdo právě vyžehlil. „Možná by to kousek chtělo, co myslíte?“ přemýšlel kadeřník nahlas. „Nebo chcete změnu?“ začal jí vlasy různě nadzdvíhat.

Najednou měla chuť zariskovat. „Změna by nebyla špatná,“ usmála se odhodlaně, „život je krátký, tak proč ne,“ podívala se významně na Roberta a cítila se jako královna. Zavřela oči a dovolila kadeřníkovi, aby jí na hlavě vytvořil ten nejlepší sestřih podle svého uvážení. Slyšela, jak se radí a dohaduje s Robertem, ale neposlouchala je, chtěla se nechat překvapit. Celý život měla vlasy dlouhé a teď vnímala úlevu, jako by se s každým odpadnutým pramenem něčeho zbavovala.

Zhruba po půl hodině bylo hotovo. Zahýbala hlavou ze strany na stranu a najednou se cítila tak lehká. Počkala, až jí pocit nedočkavého vzrušení vystoupá až ke krku, a teprve potom otevřela oči. Úlekem hlasitě vydechla. V odraze zrcadla uviděla někoho, komu se rozhodně podobat nechtěla. Měla teď úplně stejný účes, jaký před lety nosívala její máma.

Adéla pročitá jídelní lístek a sbíhají se jí sliny. Po české kuchyni se jí stýská, a tak je ráda, že tu na náměstí objevili restauraci s tradičními jídly. Pro Céline je sice komplikované si z nabídky vybrat, Robert už jí ale ochotně pomáhá, a když holčička neví, co si pod názvem pokrmu představit, dostane se jí náležitého vysvětlení. I kdyby si ovšem vybrala úplně naslepo, stejně by si pochutnala, jen málokdy se stane, že by něco nedojedla. Adéla se podívá na dceru. Je jí osm let a je tlustá. Zatím se tím netrápí, přestože se jí spolužáci občas posmívají, ale co nastane za pár roků? Přijde chvíle, kdy matce vyčte, proč ji nehlídala? Proč jí dovolila obalit se tukem? A bude potom ona svalovat všechnu vinu na jejího otce? Protože i když sklony k přibírání zdědila Céline po ní, je to právě on, kdo se jí snaží vynahradiť svou nepřítomností dárky a sladkostmi. Lásku k dceři demonstruje cukrem. Po každém víkendu, který Céline u otce stráví, Adéla vidí, jak se její holčička vrací zase o kousek těžší. Tolikrát bývalého manžela prosila, aby malou nepochal od rána do večera jídlem, a přestože jí to vždycky slíbí, stejně nedokáže dceři nic odepřít. Stejně jako si nikdy nedokázal nic odříct sám. Adéla se zamračí. Příběh jejího manželství se podobá pohádce se špatným koncem. Pohádce o tom, kterak pohledný majitel zámečku uprostřed rozlehlé vinice kdesi v Provence pozval skupinu restaurátorů, aby mu opravili nástěnné malby v rodinné kapli. A při té příležitosti potkal pohlednou nesmělou dívku z Čech, která svým umem předčila všechny ostatní a navracela obrazům jejich starou podobu s takovou lehkostí a láskou, jako by restaurovala svá vlastní díla. Zamíloval se do ní, ona brzy také podlehla jeho kouzlu a do dvou let z toho byla svatba a pak přišlo i společné dítě. A teď pozor! Přichází zlom. První nevěra, na kterou mu přišla, ji roztrhala na kusy. Céline bylo jen pár měsíců

a Adéla se namísto radosti z miminka utápěla v bolesti ze zrady. Nemínila svému princovi odpustit a chtěla od něj odejít, ale on se tolik kál, plakal a prosil, aby mu ještě dala šanci, že nakonec zůstala. S odstupem času si pak mnohokrát uvědomila, že kdyby tenkrát odešla, zachovala by si o něm alespoň zbytek iluzí. Takto brzy objevila další nevěru a další a další a po čase jí došlo, že tahle série nejspíš trvá po celou dobu jejich vztahu. Že stejně jako se zámecký pán denně prolévá vínem z jejich vinice, těší se také z každé ženy, která je zrovna k mání. Už před svatbou jí sice oznámil, že miluje život a nehodlá si odpustit žádnou rozkoš, Adéla ovšem netušila, co přesně si pod tím má představit, a zapomněla se ho na to zeptat. I to byl asi důvod, proč postupně ztratil potřebu prosit za odpuštění. Tvrdil, že jí přece všechno oznámil předem, a vyčítal jí, že ona sama má tak malý zájem o sex, že ho on musí hledat jinde. Vášně mezi nimi úplně vymizela a místo ní doprával Adéle veškerý představitelný luxus. Draze platil za své nevěry a dokazoval jí tím, jak moc ji miluje. Možná by to tak nějakou dobu ještě fungovalo, kdyby ho jednou uprostřed noci nenašla ve vlastní ložnici s neznámou ženou a dalšími dvěma mladíky. Ten obraz propletených nahých těl viděla před očima ještě dlouho. Připomínal jí pavouka s mnoha končetinami, z jehož středu na ni koukal jeho obličej, když se jí vzrušeně ptal, jestli se k nim nechce přidat.

„Dala bych si, prosím, ty meruňkový knedlíky,“ vytrhne ji ze zamyšlení dceřin hlas.

„A dětskou porci?“ zeptá se číšník s bločkem v ruce ze zvyku, pak si Céline změří pohledem a s drobnou ironií dodá: „Asi dospělou, že?“

Holčička přikývne a povýšeného výrazu v jeho tváři si vůbec nevšimne.

Adélu přejde chuť k jídlu. Má vztek. Na Céline, že se bude zase cpát cukrem, na číšníka za jeho nehoráznou drzost i na Roberta za jeho nevšímavost. A nejvíc sama na sebe, protože mlčí namísto toho, aby tu teď způsobila pořádný virvál.

„Jdeme se podívat dovnitř,“ prohlásí Adéla nekompromisně. Stojí před katedrálou svatého Bartoloměje a zdvíná oči vysoko k nebi, aby dohlédla až na špičku kostelní věže, která je při svých sto třech metrech nejvyšší v Čechách.

„Mami,“ škemrá Céline a vysílá k matce nešťastné pohledy, „mně se nechce.“

Adéla si zhluboka vzdychne. Chápe její nechuť. Odmalička ji tahá po kostelech, kaplích i historických budovách a nutí ji trávit tam celé hodiny, aby mohla dokončit svou práci. Rozzářit barvy, vytahat ze stínů ztracenou krásu.

„Tak my to zatím omrkneme tady venku,“ přispěchá holčičce na pomoc Robert a Adéle je jasné, že ani jemu se do kostela nechce.

„A zvládnete to?“ změří si ty dva starostlivě.

„Jo!“ vykřikne radostně Céline a plácne si s Robertem dlaní o dlaň.

Adéla si znovu vzdychne a zamíří dovnitř. Krása chrámu jí vyrazí dech. Všechno jako by se zvedalo k nebi. Posadí se do dřevěné lavice a nechá se prostoupit klidem. Jako už mnohokrát předtím i teď na chvílku zalituje, že v Boha nevěří, alespoň ne v klasickém modelu křesťanské víry. Možná by to dalo jejímu životu řád a nějakou jistotu. Možná by našla odpuštění a hlavně by možná konečně dokázala odpustit.